

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . 2.—
v upravi prejemajo mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . 7.—
za en mesec . . . 8.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . 15 "
za trikrat . . . 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna ozenila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Cesarjev rojstni dan.

V torek 18. avgusta 1914 dopolni naš ljubljani vladar Frančišek Jožef I. svoj štirinosemdeseti rojstni dan. Slovenski narod, ki je z navdušenjem poslal za čast Avstrije svoje najboljše sinove v boj, bo tudi ta dan združen v soglasni molitvi avstrijskih narodov. Vsa naša domovina naj pokaže ta dan vnovič, da sta ljubezen in zvestoba našega naroda do cesarja in habsburške države vedno živi, da posebno v sedanjem času ves narod kot en moč, združen stoji pod črnožolto zastavo, pripravljen jo braniti in jo ovenčati z novo slavo.

Naj zaplapolajo že v ponedeljek v pozdrav cesarjevemu rojstnemu dnevu zastave iz naših domov, po deželi naj se v znak goreče naše ljubezni do vladarja zasvetijo v ponedeljek zvečer kresovi, po naših mestih in trgih razsvetlimo tudi najbornejša okna, da bo žarela vsa domovina v ognju patrijotičnega navdušenja in da se bo čul daleč tja na cesarski Dunaj vznešen spev vsega slovenskega naroda:

Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!...

Branimo mu krono dedno zoper vse sovražnike!...

Enajst vojsk.

Austrija v vojski s petimi državami. — Francoska in Angleška napovedali Austriji vojsko. — Niti pedi avstrijske in nemške zemlje ni v sovražnikovih rokah. — Rusi se umikajo. — S srbskega bojišča še ni poročil. — Lloydov parnik Gautsch se potopil.

Evropa že odmeva od rožljanja orožja in gmenja topov, na morjih čakajo morski velikani in po zraku se sliši brenčanje zračnih vozov, kakor ptiči, ki vihar naznanjajo. Velike mase evropskih narodov, cvet moštva in mladosti, je že skoro zbran na bojnem polju, da odloči evropsko pravdo in reši to, kar je Evropa vedno visoko držala, to, kar je Evropo napravilo za voditeljico celega sveta in vsega človeštva, krščansko kulturo!

Velikanski boj se že pričinja in na obrazu vseh se bere vprašanje, kdo bo zmagal, kdo bo zmagal v teh velikih bojih, od katerih izida odvisi toliko velikih in važnih vprašanj.

Eno je jasno. Avstrija in Nemčija se borita za sveto in pravično stvar. Obema je bila vojska vsiljena, obedve sta v silobranu. To samozavest, s katero gresta obe zaveznici v boj, je imenoval cesar Viljem v svojem prestolnem govoru »čisto vest«. Ta »čista vest« je vlila našim vojakom toliko in tako ognjevitga navdušenja, da se za izid in zmago v vojski ni treba prav nič bati. Nemška in avstrijska vojska, ki gresta s takim ognjem in s takim prepričanjem v boj, sta nezlomljivi; taki armadi sta sposobni največjih junaštev in njihovi prapori poznajo samo eno besedo: zmago! V naših armadah živi prepričanje, da moramo zmagati, ker se gre za moč, veljavo in obstoj dveh velikih sil, ki sta bili vedno ognjišče prave kulture, svetovne civilizacije,

verske svobode in kulture srca. Kakšno duševno in materialno bogastvo! Zibelka solidnega državlanskega življenja.

En sam pogled v evropski položaj nas prepriča, da se ne motimo, da smo na pravi poti! Samo pravična in sveta stvar more dve armadi tako zediniti, kakor sta danes avstrijska in nemška armada! Samo sveti ogenj more vse avstrijske narode, vse avstrijske stranke zbrati na tako veličasten način pod eno streho, vse narode zbrati z mečem v roki za rešitev in brambo domovine. So reči, ki so svetelje in veliko vzvišenejši, kakor so vsi narodnostni prepri in spori, kakor različnost jezikov in ljudstev. Ljubav do države, do cesarja, do zemlje, do države, ki nam je dala svojo kulturo, ki je bila zibelka naše civilizacije in našega kulturnega rojstva! Vse je edino, vse je ene misli, en ogenj nas razžareva vse: Vsi in vse za Avstrijo!

Nasprotno sliko nam nudijo naši sovražniki. Zdi se, kakor bi sami uvideli, da ta vojska ni zanje prav posebno čedna stvar!

Na Ruskem nobenega navdušenja. Komaj so preboleli poraz na Japonskem in že se pripravljajo na drugega, ki ga bodo najbrže odnesli v vojni zoper dve najmočnejši in najboljše oboroženi državi na svetu. Velike mase delavstva samo čakajo prvih neuspehov in v velikih ruskih mestih bo kar zadivjal orkan upora in revolucije. Rusija se igra

LISTEK.

Kraljevi morilci.

Nedavno so listi prinesli poročilo, da je srbski major Tankosić, ki je dal sarajevskim morilcem morilno orožje, odpotoval čez Solun v Odeso, da bi zbrisal sled za seboj. Kakor znano, je srbska vlada takoj po izročitvi avstro-ogrskih note po svojih diplomatskih zastopnikih razglasila, da v srbski armadi ni nobenega majorja z imenom Tankosić, čeprav so vsi »častivredni« gospodje brezdvomno osebno poznali Tankosića. Sicer je pa Tankosić znan tudi v gotovih slovanskih krogih Avstro-Ogrske, ker je bival ponovno kot zastopnik srbskega Sokola ob raznih prilikah v Pragi, Ljubljani in Zagrebu. V nasprotju z majorjem Pribičevićem, ki je eden duševnih voditeljev Narodne obrane, je major Tankosić mož dejanja in se ga vsled njegove preteklosti po vsej pravici lahko imenuje kraljevega morilca po poklicu. O tem objavlja neka dama, Hrvatica, ki je ravno v času tragedije v belgrajskem konaku bivala v Belgradu in ki je imela vsled intim-

nega prijateljstva s sestrami umorjene kraljice Drage priliko natančno spoznati razmere tistega časa, v zagrebških »Narodnih Novinah« članek, ki kaže srbskega »narodnega junaka« in kraljevega morilca po poklicu, Vojo Tankosića, v pravi luči; obenem se pa tudi spozna iz tega članka, da je kraljev umor pravzaprav sredstvo ruske diplomacije, da bi po poti nizkotnega umora dosegla to, česar ne more doseči po poti kulture in evropske omike.

Omenjena dama piše: Avstro-Ogrska in vse kulturne države so bile preveč gentilementske, ker niso takoj po umoru kralja Aleksandra in kraljice Drage odločno zahtevale, da se usmrtilo vsi kraljevi morilci. Če bi se to zgodilo, ne bi gotovo nikdar prišlo do sarajevskega atentata in ne bi bila danes naša domovina odeta v žalost. Če bi naši dobri vojaki Vojo Tankosića in njegove zverinske tovariše poznali, bi gotovo še z večjim navdušenjem šli v boj kot že gredo.

Kdo pa je major Tankosić? To je tisti poročnik iz leta 1903, ki je v noči med 10. in 11. junijem ob 1. uri z osmimi vojaki - prostaki, z nekim stotnikom, katerega ime mi je izpadlo, in narednikom Markom vdrl v hišo star-

šev kraljice Drage v Kronske ulici. Tu so stanovale sestre kraljice Drage in brata Lunjevica. Na svoje zverinsko veselje je našel Tankosić brata Nikola in Nikodeja Lunjevica na cesti, ko sta ravno hitela v konak na pomoč svojem svaku, svojem kralju. »Stoj! V imenu kralja sem z orožjem!« je narahlil krvoločni Tankosić brata. Izročila sta samokrese in sabljo, povesila glave in se, ne da bi zinila besedico, pustila odpeljati v divizijsko poslopje. V ruskem poslanstvu za zavesami pri oknu pa je stal ruski poslanik Karikov in zadovoljno opazoval ta prizor. Saj je bil vendar pokrovitelj zarotniškega »Ruskega kluba«. Žival v človeški podobi, Tankosić, je pričel brata obdelavati z zausnicami, pljuvati na nju in zmerjati z najgršimi priimki. Da bi bila ironija popolna, jima je ponudil cigarete, ukazal, da se objameta in tako objeta je dal oba ustreliti na cesti. To mi je pripovedoval nek vojak, ki se je vsled usmiljenja in žalosti — streljati ni mogel na brata — onesvestil. Nad trupli na tako zavraten način umorjenih bratov so se pričeli maščevati častniki - zarotniki. Sezuli so jima škornje, odrezali prste (radi prstanov), vzeli iz žepov ključke od blagajne, ure, srebrne

cigaretne doze in zlate verižice. To sta imeli ubogi žrtvi pri sebi.

»Narodni junak« Tankosić si je obdržal cigaretno dozo in uro z verižico, last brata Nikolaja. Nato so vrgli trupli v voz nekega izvoščaka, ki je ravno privozil mimo mojega stanovanja in ju tako prepeljali v vojaško bolnico, kjer so ju vrgli v sobo za raztelesenje. Šla sem ravno mimo hiše umorjenih bratov in lahko zagotovem, da trupli nista izgledali kot človeški trupli, ampak kot razkosano meso.

Nekaj minut nato je pridrivil Tankosić k nam s ključki od blagajne. V hiši so se nahajale sestre kraljice Drage in pa sin najstarejše teh sester, poročnik Gjoko Petrović, ki je ležal težko bolan v postelji. V hipu je Tankosić razorožil stražo, ki je bila pred hišo in je udrl v sobo umorjenega Nikodeja, da bi odprl blagajno, kjer je mislil, da bo dobil zaželjene »milijone«. Na tem mu je bilo največ težče, ko je omadeževal svojo roko s krvjo, častniško sukno srbske armade pa s krvjo svojega kralja in najvišjih državnih dostojanstvenikov. Vendar kako veliko je bilo razočaranje vlomilcev in morilca Tankosića, ko je mesto mnogih milijonov našel v blagajni samo 6000 dinarjev.

s silno nevarnim ognjem. Ta vojska utegne biti zanj naravnost osodepolna. Kar ne bo dosegla revolucija, to bo doprinesla vstaja poljskega naroda na Ruskem.

Drugi nasprotnik je Francija. Če bi hoteli verjeti pristranskim francoskim poročilom, je Francozov sam ožen. Ljudje, ki pa Francozko poznajo, vedo s sigurnostjo povedati, da vre v francoskih socialistih zaradi umora njihovega voditelja Jauresa, ki je postal žrtev svoje miroljubnosti in svojih prizadevanj za ohranitev miru. Begunci iz Pariza pripovedujejo, da vladajo v mestu nemiri in da je prišlo tudi do krvavih bojov revolucionarjev na ulicah. Tudi razglas predsednika republike na francoski narod ne kaže tistega ognja, ki bi ga kazala pravična in sveta stvar. Poleg tega je zaupanje ljudstva v armado vsled zadnjih razkritij glede pomanjkljivosti in armade zelo padlo. Tudi na duh armade so ta odkritja zelo slabo vplivala.

Sploh kaže barbarsko postopanje in divje sovraštvo, ki je izbruhnilo v Peterburgu in v Parizu proti podanikom nasprotnih držav, da so Francozi in Rusi izgubili glavo. Kdor je svoje stvari gotov, ne bo divjal onemoglosti in sovražstva, ampak bo ohranil tudi v takih momentih hladno kri. Danes sta jo ohranili samo Avstrija in Nemčija.

Tudi sprememba v francoskem in v angleškem ministru dokazuje, da je javnost needna v tem, ali je bilo treba zgrabiti za meč za Rusijo in Srbijo ali ne. Zlasti na Angleškem vlada velika nevolja nad to vojsko in liberalna stranka je začela že lezti narazen, ker angleški gentelmen ne more tega prenesti, da se je Anglija spustila v vojsko take vrste.

Razporeženju doma odgovarjajo tudi uspehi na bojnem polju. Povsod prodirajo avstrijske in nemške armade na celi črti. Nemške čete so vrgle francoske kore že povsod iz nemškega ozemlja in si delajo sedaj poti na Francozsko. Avstrijske čete pa marširajo s ponosom in ognjem v Rusijo in so že prodrele nad 20 km na rusko zemljo. Kakor pravljice se slišijo danes tista ošabna in bahata prorokovanja, kako bodo Rusi vdrlili v Galicijo in vzhodno Nemčijo, kjer bodo postavili na Karpatih in v Berlinu rusko zastavo. Danes je ravno narobe. Avstrijske zastave vihrajo že na Ruskem! Mi hočemo, moramo in bomo zmagali! Zmeraj naprej in nikdar nazaj. Naprej do zmage!

× × ×

PREGLED VOJNIH DOGODKOV.

(Od 7. do 13. avgusta 1914.)

Črna gora je 5. t. m. Avstroogrski napovedala vojno, obenem pa onemogočila, da bi naš cetinjski poslanik na pravočasno sporočil svoji vladi na Dunaj. Zato se je izvedelo za napoved šele 7. t. m. Istega dne so Črnogorci s 4000 možmi hoteli udreti čez mejo vzhodno od Trebinja, a so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj. 8. t. m. so Črnogorci začeli obstreljevati Kotor, ne da bi bili napravili kako škodo. 9. avgusta je avstrijska bojna ladja »Szigetvar« z granatami porušila črnogorsko brezžično brzojavno postajo v Baru. 10. avgusta je avstroogrski mornarica naznanila in odredila blokado črnogorskega obrežja.

11. avgusta je Črna gora napovedala vojno tudi Nemčiji ter je nemški poslanik Eckart takoj zapustil Cetinje.

katere si je Nikodej Lunjevica prihranil od svoje častniške plače.

Tankosič bi moral po načrtu generala Atanakoviča — sorodnika umorjene kraljice — umoriti tudi težko bolnega Gjoko Petroviča in vse tri sestre kraljice Drage onečastiti. Vendar se mu to ni posrečilo. Sestre so se zaprele v neko sobo, bolnega poročnika so pa skriale. Med tem je odprl Tankosič drugo blagajno, kjer pa je našel samo 600 dinarjev. Ze se je pričel delati dan, Tankosič pa je bil še vedno v hiši. V tem trenutku prihitel njegova sestra in na vse načine prosi brata, naj ustavi svoje živalsko početje. Z največjo silo ga je spravila s seboj. Toda to še niso vse grozovitosti, katere je izvršil major Tankosič. Dobro pa je, da cel svet izve, kdo je pravzaprav ta Tankosič. Naj se izve, kako je pričel Tankosič svojo karijero in kaj je napravil, preden je postal major. Potem je pa stopil v ozadje, da bi se posvetil še nadalje svojemu »plemenitemu opravilu« morjenja. Taki častniki so bili ljubljenci na dvoru kralja Petra in te morilce ter zločince je čuvala srbska vlada. Odlikovanja od te strani bi moral zavrniti vsak Avstrijec!

Na avstrijsko-srbskem bojišču ni posebnega novega. Pri Belgradu se nadaljujejo mali boji. Na mejni črti Vardište-Rudo so Srbi poizkusili udreti v Bosno, a so bili takoj odbiti.

Avstrijsko-rusko bojišče se vedno bolj širi, ker naše čete nevzdrženo prodirajo naprej ter so dosegle že 60 km daleč v notranjost, to je do Jdrzejeva ob želez. progi Dunaj — Varšava. Pri Novoselici na gališko - bukovinski meji so naše čete najprej na hraber način zavzele višino Mohile, ki obvladuje prehod. Severozah. od Krakova, kjer so naše čete prekoračile rusko mejo, so naši vojaki zasedli mesti Olkuzs in Wolbrom, se obrnili proti zapadu in se blizu Čenstohova združili z nemškimi četami. Na meji srednje Galicije v smeri Olkuzs—Nowe Przesko, je bilo nekaj spopadov s kozaki, ki so skušali udreti čez mejo, a so bili povsod zmagovalito vrženi nazaj.

Varšavo so Rusi zapustili in postavili poljsko narodno vlado. S tem pa Poljakov niso pridobili na svojo stran, marveč Poljaki povsodi z veseljem sprejemajo avstrijske in nemške čete kot osvoboditelje izpod ruske knute.

Nemško-francosko bojišče. 7. avgusta je došlo uradno poročilo, da je padla znamenita belgijska trdnjava Liège (francosko Liège) v nemške roke. Izgube so bile na obeh straneh velike. Nemci napadajo sedaj drugo belgijsko trdnjavo Namur, katere padca je vsak hip pričakovati.

Od Belforta v Zgornjo Alzacijo prodirajo francoske čete — tri divizije — so Nemci 10. avgusta pri Mühlhausnu potolkli. Istotako so Nemci Francoze vrgli iz Lotaringije nazaj čez mejo in zasedli francosko mesto Lunville. Danes ni več nobenega francoskega vojaka na nemških tleh.

Na nemško-ruskem bojišču so Nemci na celi črti zmagovalci. Svoje ozemlje so popolnoma očistili ruskih čet in ponosno kosaške napade zmagovalito odbili. Na Ruskem Poljskem pa v stiku z našo armado prodirajo nevzdržno naprej.

Rusi so 9. in 10. avgusta razrušili pristaniške zgradbe svoje luke Hangö v Finskem zalivu in vhod zaprli s potopljenimi ladjami in minami.

Angleži so zasedli glavno mesto nemške kolonije v zapadni Afriki, Togolomu, in luko Dares—Salam v nemški Vzhodni Afriki, kjer so razstrelili tudi brezžično brzojavno postajo.

Zaprl so tudi Gibraltarsko ožino.

Med Francijo in Avstroogrsko so se 11. avgusta pretrgale diplomatske zveze. Naš pariški in francoski dunajski poslanik sta zapustila svojih mest.

Italija vstaja na svojem stališču popolne nevtralnosti.

Srbija je razveljavila vse z Avstroogrsko sklenjene pogodbe in konvencije.

× × ×

Odločilnih vojni dogodkov še ni bilo na nobenem bojišču in jih tudi biti ni moglo, ker zbiranje in razpostavljanje tako ogromnih armad, kakor jih imajo vojujoče evropske velesile, zahteva mnogo časa. Najprej in najboljše pripravljeni sta nastopili na bojnem polju Avstroogrski in Nemčiji, ki že prodirata v sovražnikovo ozemlje in s svežostjo in neodoljivo napadalno silo zmagujeta na celi črti. Rusi so se umaknili v svojo prostrano notranjost in se na daleč izognili vsakemu resnemu spopadu. Saj še davno nimajo skupaj svojih čet, v notranjosti jim vre revolucija, nepriljubljeni so in trome kakor vselej. Ruskega medveda se našim zveznim četam zares ni bati, samo da bi ga kaj kmalu mogle izbežati na plan! Kar se tiče Francozov, se njih vojaštvo in oborožba ne da niti izdaleka primerjati z nemško in avstroogrsko armado. Njih navdušenje je kakor goreča slama: visoko vzplameni, a kmalu je gorivo povžito in od vsega ostane ščep pepela. Porazi in Alzaciji in Loreni pričajo, da so še vedno isti kakor so bili leta 1870., ako ne še slabši, bolj degenerirani. Ostala bi angleška pomorska vojna moč tej je pa iz vsega početka odlomila konico odločba severno - ameriških Združenih držav, da prevzamejo varstvo nad svetovno pomorsko trgovino. Nemčiji se tako ni bati pomanjkanja živil. In sedanja evropska vojna se bo odločila na suhem, ne na morju. Tu pa imata odločno premoč Nemčija in Avstro - Ogrska, tako da izida vojne lahko mirno pričakujemo.

× × ×

FRANCIJA PO ANGLEŠKEM POSLANIKU NAPOVEDALA VOJSKO AVSTRO - OGRSKI. — TUDI ANGLIJA NAPOVEDALA VOJSKO. — ENAJST VOJSK.

Zadnji čas je skoro vsaki dan prinesel novo vojsko. Skoro bo nastal pre-

govor, da se vojske množijo kakor gobe po dežju. Nemčija je v vojnem stanju s šestimi državami: Rusijo, Francijo, Anglijo, Belgijo, Srbijo in Črnogoro, naša Avstrija pa se je dosedaj imela boriti proti trem sovražnikom: Srbom, Rusom in Črnogorcem. Sedaj pa sta Avstriji napovedali vojsko tudi Francija in Anglija, tako da se bo morala boriti na petih straneh. Skupno imamo danes v Evropi nič manj kot enajst vojsk. Brzjavka, ki smo jo prejeli sinoči ob 8. uri, o zadnji napovedi vojske, se glasi:

Dunaj, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Kraljevi veliki britanski poslanik sir Maurice de Bunsen se je danes oglašil v ministrstvu za zunanje zadeve in podal izjavo, da se smatra Francija v vojnem stanju z Avstro - Ogrsko, ker se slednja bori proti zavezniku Francije, Rusiji in podpira sovražnika Francije, nemško državo. Obenem je izjavil kraljevi veliki britanski poslanik, da se z ozirom na stališče Francije smatra tudi Velika Britanija v vojnem stanju z monarhijo.

× × ×

RUSI BEŽE.

Dunaj, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Na severnem bojišču so naše čete odbile napad več kosaških stotnij, ki so imele strojne puške in 12 topov. Rusi so morali bežati nazaj čez mejo. Poleg tega se je več ruskih manjših oddelkov, ki so prestopili mejo, že pri bližanju naših čet umaknili nazaj v rusko ozemlje.

RUSKA OPUSTOŠEVANJA NA UMIKANJU.

Neki potnik, ki je bil navzoč, ko so Nemci zavzeli Kališ, poroča v krakovskem »Czasu« o umikanju Rusov sledeče: Ze prejšnjo soboto so Rusi razstrelili več železniških mostov in postajno poslope v Kališu. Tudi skladišča so zažgali, samo skladišče v Szczypionu niso mogli pravočasno zažgati. Teh so se polastili Nemci. Ruska vojaška posadka je že prej zapustila mesto in vzela seboj tudi vpoklicane rezerviste. Ker pa je poveljnik rezervistov nenadoma izginil, so se skoro vsi vrnili v Kališ. — »Dzennik Polskie« poroča na podlagi poročil rusko-poljskih beguncev, da Rusi na svojem umikanju uničujejo vojaške zaloge in vojašnice, mostove razstreljujejo, rušijo železnice in telefonske naprave, uničujejo vsa živila in krmo za konje. Rusko-poljsko prebivalstvo gre prodirajočim Nemcem zelo na roko in jim daje važne informacije.

× × ×

S SRBSKEGA BOJIŠČA.

Duna, 13. avgusta. (Koresp. urad.) O dogodkih na jugovzhodu ni mogoče vsled tajnosti, ki je v takem položaju

na mestu, objaviti nobenih konkretnih podatkov.

LLOYDOV PARNIK »BARON GAUTSCH« SE POTOPILO.

Trst, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Lloydov parnik »Baron Gautsch«, ki je plul danes iz Velikega Lošinja proti Trstu, se je potopil. Dosedaj so rešili 130 oseb, potnikov in moštva, 20 trupel so potegnili iz morja.

Moratorij podaljšan.

Dunaj, 14. avgusta. Uradni list objavlja sledečo naredbo: Vsi dolgovni zasebno - pravnega značaja, menice in druge te vrste tirjatve, ki so zapadle že pred 1. avgustom, se podaljšajo glede na plačilni rok do 30. septembra. Tisti dolgovi omenjene vrste, ki zapadejo pa med 1. do 30. avgustom, se podaljšajo za 61 dni.

Budimpešta, 13. avgusta. (Kor. ur.) Z ministrsko naredbo je moratorij na Ogrskem podaljšan na dva meseca.

Italija ima novega mornarskega ministra.

Rim, 13. avgusta. (Kor. urad.) Sedanjí laški mornariški minister, ki je že dalje časa bolan — zlomil si je nogo — in še ni ozdravil, je vnovič podal svojo demisijo. Ministrski svet je demisijo z izrazi največjega obžalovanja sprejel in izrekel željo, naj bi odstopivši minister kmalu okreval. Za novega laškega mornariškega ministra je imenovan podadmiral laške mornarice Leone Viale.

Bulgarija s Avstrijo.

Sofija, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Bulgarski listi poudarjajo, da Bulgarija nima niti najmanjšega povoda iti z Rusijo. Ruska zmaga je neverjetna, pa če bi tudi Rusija zmagala, tedaj tudi nima Bulgarija od Rusije ničesar pričakovati, kajti v takem neverjetnem slučaju bi le Srbija na stroške Bulgarije postala velika. Vse stremljenje Bulgarije mora biti kaj doprinese k uničenju Srbije, iskati ozke zveze s Turčijo in trozvezo. Za vsako drugo politiko bi se morala Bulgarija kmalu bridko pokoriti.

Izbruh ruskega sovražstva proti nemški državi v Moskvi.

Berolin, 13. avgusta. (Kor. urad.) Dopisnik berlinskega lista »Tagblatt« poroča iz Moskve. V Moskvi ni tako velikega navdušenja za vojsko, kakor je v Peterburgu. Pač pa je izbruhnilo

strašno sovraštvo proti Nemcem. Vse nemške trgovine in vsi lokali so razbiti. Od nemškega konzulata ni ostalo drugega kakor samo goli zidovi.

Vojski proti Rusiji in Poljaki.

Ko se je začela sedanja vojna proti Rusiji, je vse z veliko napetostjo čakalo, kako se bodo obnašali Poljaki, zlasti oni v ruski državi. Ze dolga leta se je sicer za slučaj vojne med Avstro-Ogrsko ali Nemčijo in Rusijo z železnogotovostjo računalo na to, da bodo Poljaki na Ruskem uprizorili revolucijo. Ta misel se je zadnja leta sicer za spoznanje omajala, in sicer vsled ruske razlastitve in naseljevalne politike v Poznanju, kakor tudi vsled poizkusov ruske vlade, da bi med Poljaki omilila sovraštvo proti moskovskemu jarmu ter je zato dokaj izpremenila svojo politiko nasproti Poljakom. Treba se je spomniti le na ukaz carja Nikolaja, da se v zapadnih gubernijah, to je na Ruskem Poljskem uvedejo mestni statuti, katere je ruski državni svet letos meseca junija vsekakor že drugič zavrzel, ker se z njimi v mestne občinske uprave uvaja tudi poljski jezik, med tem ko je bil dosedaj v rabi samo ruski. Ta carjev ukaz ni ostal brez vtisa na Poljake, k čemur so po svoje pripomogli tudi panslavistični listi. Tako se je zgodilo, da so nekateri poljski časopisi prijazno razpravljali o Poljakom prijazni carjevi politiki ter svetovali avstrijskim Poljakom, naj krote svoje sovraštvo do Rusije. Kakor se je zadnje dni zvedelo, je car šel celo tako daleč, da je Poljakom obljubil avtonomijo. Vse to je pripomoglo, da je z vso gotovostjo napovedana in pričakovana poljska revolucija na Ruskem Poljskem zaenkrat izostala. Sicer Poljaki povsod prijazno sprejemajo nemške in avstrijske čete in ne kažejo prav nobenega nagnjenja braniti ruski koristi, toda pričakovani odpor ni izbruhnil, ker so vojni dogodki ruske Poljske pač popolnoma presenetili. Samo v pokrajinah ob avstrijski meji se je pokazalo, da staro poljsko sovraštvo proti ruskemu režimu še živi ter da smatrajo Poljaki zlasti Avstro-Ogrske za svojo odrešiteljico. Tu so bile avstrijsko-ogrške čete z velikanskim navdušenjem sprejete ter jih je prebivalstvo po vseh močeh podpiralo v ofenzivi proti Rusom. Od tu so se že tudi delale priprave za splošno vstajo. Toda to vprašanje bo postalo aktualno šele tedaj, kadar Rusija doživi kak velik poraz, ker se Poljaki pač boje, da bi njihove žrtve zopet ne bile zaman.

POLJSKE PROSTOVOLJNE ČETE.

V Galiciji obstoje zlasti med Poljaki že dolga leta mnogoštevilne, predvsem dijaške in telovadne organizacije, ki imajo v prvi vrsti v programu, podpirati avstrijske čete v slučaju vojne z osovraženo Rusijo. To gibanje je zavzelo zadnja leta, od jeseni 1912, ko so v Galiciji vsled poizkusne ruske mobilizacije pričakovali, da pride do vojne z Rusijo, najširše dimenzije in se je tudi najskrbneje gojilo. Meseca decembra 1912 je ustanovil poljski narodni svet dva reorganizacijska odseka, od katerih je bil prvi določen predvsem za pristaše narodno-demokratske stranke, v drugem pa so bile združene socijalistične in napredne poljske stranke. Člani teh organizacij so zamogli postati vsi bojaželjni moški po mestih in na deželi, v kolikor seveda niso bili podvrženi vojaški dolžnosti. Vse te organizacije so bile ustrojene deloma po vzoru Sokolov, skautov (četašev), ali pa kot mladinski strelci. V rabi orožja, v streljanju in vojnih vajah so jih poučevali sami strokovnjaki. Govori se, da postavi lahko samo poljska ljudska stranka okoli 100.000 mož kot strelske legije.

Leta 1912 so ustanovili tudi gališki Malorusi slične organizacije, da izvečbajo svoje ljudi za eventualni boj z Rusijo. Tudi rusinske organizacije so imele vojaške instruktorje in so se preskrbele s pripravnim orožjem.

VTIS NAŠEGA VOJNEGA OKLICA NA POLJAKE V KRAKOVU.

Krakov, 14. avgusta. (Zas.) Ko so v soboto ponoči listi s posebnimi izdajami v Krakovu objavili oklic avstro-ogrške armade na Poljake, se je polastilo Poljakov navdušenje, ki se ne more popisati. V mestu so priredili Poljaki velikanske manifestacije. Manifestanti so prepevali avstrijske in poljske pesmi. Ogromno mladencev pristopa k organizaciji mladih strelcev. Tudi z Rusko Poljskega je došlo več tisoč mladih ljudi, med njimi dijaki, gimnazijci, delavci in zelo veliko kmetov.

POMOŽNA AKCIJA GALIŠKIH GIMNAZIJEV.

Lviv, 14. avgusta. (Zas.) Ravnateljstva galiških gimnazij so pozvala gimnazijce, da nai na postajah, skozi katere vo-

zijo vojaški vlaki, pripravijo okrepčila za vojske, ki se vozijo po železnici.

POLJSKE MANIFESTACIJE V LVOVU.

Lviv, 14. avgusta. (Zas.) Ko je došlo poročilo, da so ruske vojaške oblasti in vojski zapustili Varšavo, se je vršila velika navdušena manifestacija. Nad 8000 oseb broječa množica se je zbrala pred Mickiewiczem spomenikom, kjer so zastopniki mladih strelcev in drž. poslanec Hudec govorili domoljubne govore. Množica je nato pela poljsko narodno himno, ki so jo tudi navzoči ogrski častniki ogrsko peli. Množica se je podala nato prepevajoč domoljubne pesmi pred namestništvo, kjer je navdušeno klicala »živio« cesarju in armadi. Mir se ni nikjer kalil.

POLJSKI ŠKOFJE V POZNANJU ZA NEMČIJO.

Berolin, 13. avgusta. Poljski škofje na Poznanjskem so izdali navdušen poziv na Poljake, v katerem pravijo, da je vojsko povzročila Rusija, pod katere krutostjo poljski narod nad sto let trpi. Poljski viteški narod naj gre pogumno v boj proti Rusiji, da bo zmaga cesarske nemške vojske. Ljudstvo naj ne posluša sumljivih agentov in rušilcev miru in naj vsak dan moli za zmago cesarske vojske.

RUSKEMU KONZULU V LVOVU ZARUBILI OPRAVO.

Lviv, 14. avgusta. (Zas.) Ruski konzul v Lvovu je namestniku dr. Korytowskemu izrazil željo, da bi smel kot zasebnik ostati v Lvovu. Namestnik je izjavil, da tega ne more dovoliti in da mora v šestih urah Lvov zapustiti. Popoldne so sneli s konzulata štiti, a odpotoval je konzul le težko, ker je ostal konzul najemnino več mesecev dolžan. Končno so se dogovorili, da ostane v njegovem stanovanju hišna oprava. V štirih vojaških avtomobilih se je nato odpeljal konzul s svojo rodbino in z dvema ruskima generaloma.

POMOŽNA AKCIJA LVOVSKE IZRAELITSKE OBČINE.

Lviv, 14. avgusta. (Zas.) Tukajšnja izraelitska občina je ustanovila pisarno, ki pomaga pod orožje vpoklicanim osebam ne glede na narodnost ali vero. Za vpoklicance in njih svojce je že došlo veliko darov.

RUSKO POLJSKO.

Od Varšave naprej niso železniški tiri tako široki, kakor v osrednji Evropi, marveč so nekoliko širši. Rusija je gradila širše železnice zato, da onemogoči promet evropskih železniških strojev in železniških voz v Rusiji. Nadalje v Rusiji ne polagajo važnosti na male lokalne, marveč le na velike zvezne železnice. Nekatera velika mesta in kraji z vojaškimi posadkami ne leže ob železnici in so oddaljeni 40 do 50 km od nje. Vse železnice so na Ruskem Poljskem gradili s stratežičnih vidikov, a vseh nameranih železnic niso zgradili. Večina najvažnejših železnic ni niti dvotirna. Glavne proge v Rusiji so Moskva—Čeljabusk, Peterburg—Vjatka—Perm—Čeljabulsk in Rjezan—Rostov—Baku, v zahodni Rusiji so najvažnejše proge Mosva—Smolensk—Varšava in proga železnice Dunaj—Varšava. Ceste v Rusiji so v zelo slabem stanju, 22 gubernij sploh nima cest, pač pa je na Ruskem Poljskem 8800 km cesta, ki se pa tudi z našimi ne morejo primerjati.

Ruski povični mob umoril uradnika nemškega poslaštva.

Berolin, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Ugledni uradnik nemškega poslaštva v Peterburgu, dvorni svetnik Alfred Kappner, je bil na zverinski način umorjen. Krvooločne ljudske mase so neovirano udrle v poslopje nemškega poslaštva, ki leži v sredini Peterburga, potolkle omenjenega starega uradnika na tla, demolirale vse prostore in nato zažgale poslaštško palačo.

Zadnji obisk Poincaréja v Peterburgu.

Do 1916 bo vse gotovo. Pred kratkim so bile objavljene najvažnejše točke francosko-ruske vojaške konvencije, vsled katere se Rusija zavezuje, da takoj po izbruhu vojne s svojimi velikimi kavalerijskimi množicami udere v Nemčijo in Avstrijo. To zavezo Rusija ni držala, dasiravno je pri obisku Poincaréja v letu 1912. rusko armadno poveljstvo vnovič prevzelo tak obliko, po katerem Francija smatra balkansko politiko Rusije kot svojo.

Iz gotovega vira pa se danes razkriva namen zadnjega poseta g. Poincaréja v Peterburg julija meseca tega leta. Gospod Poincaré je z gospodom Sasonom v dolgotrajnih pogovorih dognal, da bo ruska in francoska armada koncem leta 1915. gotova s svojimi pripravami, da lahko

prične krepko ofenzivo proti Nemčiji in Avstriji. To vprašanje se je pretresavalo v vseh podrobnostih tako iz vojaške kakor tudi finančne strani in določil se je rok 1916 kot oni, ko je treba pokazati premoč Rusije in Francije v Evropi, najsibo na diplomatičnem polju, opiraje se na dve močni armadi, najsibo z orožjem. Kakor se sedaj kaže, sta oba obiska g. Poincaréja v Peterburgu zasledovala cilje, ki so bili za ohranitev evropskega miru zelo nevarni, in dogovori, katere je gospod Poincaré imel z g. Sasonom v Peterburgu, so jasen dokaz za prave namene, ki jih imajo na odločilnih mestih v Peterburgu in v Parizu.

Rusi polopili Nizozemski parnik „Aleer“.

Berolin, 14. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz Amsterdam sledede: List »Das Allgemeine Handelsblatt« iz Rotterdam piše, da se nizozemski parnik »Aleer« ni ponesrečil, ampak da ga je rusko bojno brodovje v Vzhodnem morju potopilo, potem ko je moštvo spravilo v varnost.

Lakota med ruskimi vojaki.

Berolin, 14. avgusta. »Deutscher Courier« poroča iz zanesljive strani, da primanjkuje živež ruskim vojakom ob meji. Vojna uprava ne pošilja dovolj živeža in so ruski vojaki zato prekoračevali mejo, da so ponujali svoje konje za 20 mark, ker jim niso mogli dati jesti in ker so sami stradali.

Ruski car prosi jude.

Lviv, 14. avgusta. (Zas.) Listi poročajo iz Brodyja: Ruski begunci, ki so došli v Brody, pripovedujejo, da je v vseh ruskih mestih že več tednov nabit oklic judovskemu prebivalstvu. Oklic je nabit v ruskem jeziku in v narečju, ki ga govorijo ruski jude. Opozarja jude na velike dobrote, ki jih uživajo v Rusiji in po vladarski rodbini Romanovov in jih poziva, da naj prostovoljno v vojaško službo vstopijo, ker da interes judov zahteva, da Rusija zmaga. Oklic obeta judom, da se bodo smeli v več okrajih kakor zdaj naseljevati. Begunci trde, da oklici niso na jude čisto nič učinkovali.

Turki koncentrirajo svoje čete ob Marici.

Oficiozni »L' Echo de Bulgarie« piše: Turčija je tudi mobilizirala. Del svoje armade je koncentrirala v Odrinu in v Dimotiki ob turško-bulgarski meji. Te odredbe ne ogrožujejo in ne izzivajo Bulgarije. Turško-bulgarske razmere so izborne in odkrite, kar dokazuje, ker se je tako hitro sklenila trgovinska pogodba.

Mine ob angleški obali.

Berolin, 13. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se razglša, da v Severnem morju ni min, ki bi ovirale trgovski promet in nevtralne luke, pač pa so mine položene ob neposredni angleški obali.

Srbi opustili naše poslaštvo v Belgradu.

»Südslawische Korrespondenz« poroča iz Sofije 6. t. m.: Zadnje dni so priredili v Belgradu velike demonstracije za Rusijo in proti monarhiji ter proti Nemčiji. Demonstranti so navalili na zaprto poslopje avstrijskega poslaštva, dasi je nad njim plapolala nemška zastava. Pobili so vsa okna, podrli železna vrata in poslopje opustošili, stene onesnažili, na dvorišču pa obesili punčko iz cunj s sramotnim spisom. Več oseb, o katerih so mislili, da so avstrijski državljani, so pretepli in porušili trgovine avstrijskih podanikov.

Boj za dohod v Indijo.

Milan, 14. avgusta. »Secolo« poroča iz Kaira: Tudi Egipt bo pritegnjen v vojsko, ker se bo ob vzhodu v Sueški prekop bila bitka za dohod po morju v Indijo.

Avstrijski in nemški carjevi polki.

Ruski car je imetnik več polkov v večini evropskih armad. Car je imetnik ogrskega pešpolka št. 2, ki nosi že od leta 1814. ime Aleksander I. Ruski, kakor tudi ulanski polk št. 5 v Varaždinu. Štajersko-kranjski dragonski polk št. 5 se naziva Nikolaj I. Ruski, češki ulanski polk št. 11 pa Aleksander II. Višji poveljnik ruske armade veliki knez Nikolaj Nikolajevič je imetnik dragonskega polka št. 12, veliki knez Sergij Mihajlovič je imetnik 1. havbičnega polka v Krakovu. V Nemčiji nosi šest polkov imena ruskih carov, imena ruskih velikih knezov pa trije polki. Aleksander II. je imetnik ulanskega polka št. 3 v Fürstenwaldu.

Angleški učenjaki proti vojski z Nemčijo.

London, 14. avgusta. »Times« so objavile dne 1. t. m. oklic angleških učenjakov proti vojski. Podpisalo ga je 9 profesorjev vseučilišč v Oxfordu in v Cambridgu. Profesorji izvajajo, da je Nemčija vodilna na polju umetnosti in vede. Vsi so se učili in se še pri nemških učenjaki uče. Vojska proti Nemčiji v interesu Srbije in Rusije greši na pravosti. Končno se protestira proti vojski z narodom, ki je z Angleži v bližnjem sorodu.

Pismo iz Pariza odposlano pred splošno mobilizacijo.

Pred menoj leži pismo oddano na pošto v Parizu dne 30. julija. Pismo je zanimivo, ker omenja vojaške priprave še predno je bila razglašena splošna mobilizacija 1. avgusta in nam podaja tudi francosko javno mnenje v Parizu v dneh tik pred vojsko. Iz strateških ozirov in z ozirom na osebo, katera se sedaj biva na Francoskem, zamolčim pravo ime pošilatelja pisma in podam iz pisma samo to, kar se tiče javnih razmer. Zadnji teden meseca julija, še preden je bila razglašena mobilizacija, so bili v Parizu vsi vlaki polni vojakov, katere so vozili proti nemško-francoski meji. Vlaki, ki so vozili iz Pariza, in bili odločeni za osebni promet civilistov, so imeli velike zamude. Vozovi na vojaških vlakih so bili čisto zagnjeni in zakriti, tako da ljudje na kolodvorih niso nič opazili, kaj se vozi, pač pa so vsi lahko uganili, kaj je notri. Francosko časopisje v tednih pred mobilizacijo ni smelo ničesar poročati o vojaškem gibanju, vse je bilo na skrivaj pripravljeno. Na kolodvoru v Parizu je bilo dne 29. julija pripravljenih 30 vlakov, da peljejo vojake na mejo. V Parizu samem so bile v zadnjem času velike zmešnjave, tako da ljudi le težko krote.

Ljudje v Parizu so pač vneti za vojsko, tudi za Rusijo, vendar je splošna želja, da bi se Rusija ne bila vtaknila vmes.

Zadnjo nedeljo je bila zbrana silna množica ljudi na velikem Boulivaru, ni bilo mogoče skoraj skozi priti in tu so odmevali klici »doli z Nemci!« V več tovarnih v Parizu, ki so blago razpošiljale v Nemčijo in Avstrijo, je prenehalo z delom.

Socialisti zelo demonstirajo proti vojski. Pred avstrijskim konzulatom je polno ljudi. Nekateri se morajo še danes večer odpeljati. V slučaju, če pride do vojske s Francijo, bodo morali vsi tujci Francosko zapustiti. Vse francoske meje razen proti Belgiji in Španskem, so zaprte, nikamor ni mogoče ubežati. Bog daj Avstrijcem dočakati boljših časov!

Tragična smrt grofice Christalnigg.

Z merodajne strani objavlja »Grazer Volksblatt« sledeče podrobnosti o smrti grofice Christalnigg, ki si je pridobila velike zasluge pri karitativnih odredbah naše domovine in osobito za Rdeči križ. Grofica se je peljala s svojega posestva na Koroškem v Gorico, da organizira podružnico Rdečega križa. Pot jo je vodila ob avstrijskih utrdah mimo znane utrdbe pri Bovcu. Grofica je bila izveščana avtomobilistinja in je sama vodila svoj avtomobil, v katerem se ni razen nje nihče vozil. Zada na avtomobilu se je nahajal zelo velik kovčeg, poleg nje na sedeh je pa imela bel ovoj za klobuke. Avtomobilu grofice je sledil drug avtomobil, tudi last grofice, ki je ravnotako hitro vozil. Grofica je nameravala oba avtomobila dati Rdečemu križu, da ž njima razpolaga. Drugi avtomobil je vodil šofer, ki ji je že več let služil. Vojaška straža pri Bovcu je zaklicala grofice, da naj obstoji. Mogoče, da je radi motorjevega šuma grofica preslišala klic, ker je vozila z brzino, ki je v bližini utrd sploh prepovedana. Bilo je o polnoči; straža je izpolnila le svojo dolžnost, ker je »Halt!« klicu sledil takoj strel. Vojak je tudi storil svojo dolžnost, ker je dobro meril in ker je tudi dobro zadel. Krogla je prodrla visoko zadno steno avtomobila in je nesrečni grofici popolnoma odtrgala desno stran čela. Grofica je takoj umrla. Truplo grofice se je streslo in zavrl zaviralnico. Avto je avtomatično vozil počasi in se je ustavil pred zidom, ki stoji ob cesti. Nesrečno grofico, katere smrt je povzročila veliko izgubo glede na karitativna stremeljenja monarhije, vse obžaluje, a ta slučaj dokazuje, da se mora v teh razburjenih časih vsak najnatačnejše pokoriti poveljem, ki jih izda vojaška oblast, ker to zahteva tudi korist vsakega posameznika.

Kaj bo s Srbijo?

ALBANIJA NASTOPI PROTI SRBIJI.

Albanska korespondenca poroča iz Valone: Medtem, ko so zasedle vladne čete Berat, se zdaj poroča, da se je podala vladni tudi provinca Malakastra. Večja četa, ki ji poveljuje derviš Hasan Pičaris, je odrinila iz Valone, da zasede Vozužo in druge vzhodne pokrajine.

AVSTRIJA SE NAMERAVA POLASTITI DELA SRBIJE.

Budimpešta 13. avg. V nekem pogovoru je izjavil grof Julij Andrassy: Ne verujem, da bi monarhija pristala

na to, da ne bi obdržala kakega dela Srbije. To bi bil velik pogrešek. Monarhija se ne more in ne sme obvezati, da bo respektirala teritorialno integriteto Srbije in njenih mej. Tega ne more storiti že z ozirom na balkanske zveznike in pa ker je treba, da za vedno skrči vojno moč Srbije.

Ruska in nemška križarica se potopili.

Berlin 13. avg. Kakor poročajo je došlo pri Tientsinu do boja med rusko križarico »Askold« in nemško križarico »Emden«. Obe križarici ste bili tako poškodovani, da ste se potopili.

Centralna akcija deželnega odbora za redbine vpoklicanih vojakov

je po deželi v polnem tiru. Pričakovati je, da bo v kratkem cela dežela organizirana. Izredna važnost te organizacije je vsakemu jasna. Tu se gre za večmesečno sistematično delovanje z jasnim smotrom, održati preko vojske vse rod-bine, to se pravi z drugimi besedami: domovino. Ko se vrli naši junaki vrnejo iz bojnega polja, naj najde vsakdo svoj dom, svojo rodino v redu. To je vzvišeni smoter, pri katerem mora sodelovati cela dežela. Deželni odbor je prav pogodil, ko je položil težišče cele akcije v občine in župnije. Krajevni odbori zasnovani iz kraja samega, naj za vsak kraj — občino ali župnijo — vodijo celo akcijo. Centrala imej samo vrhovno vodstvo in naj spopolnuje vrzeli. Zato je deželni odbor tudi postavil načelo: **Kar krajevni odbor dobi prispevkov, naj se porabi načeloma samo za dotični kraj.** To povzdigne v vsakem kraju čut vzajemnosti, razumevanje splošne koristi. Vsi za enega, eden za vse! Vsaka rod-bina v vsaki občini je zaklad ki ga treba ohraniti v skupni blagor. Nobena žena, noben otrok naj ne trpi pomanjkanja radi vojske. **Solidarnost ljudstva naj pomaga čez vse težave, z Božjo pomočjo!**

V prvi vrsti pa stoji sedaj izvršitev zakona iz leta 1912. Pri tem krajevni odbori lahko silno veliko koristijo, s tem da pomagajo rodbinam in županstvom pri spisovanju prigrasov in podpirajo delovanje članov okrajnih komisij. Pa tudi vsak drugi naj pomaga, kdor le more. Kdor zna pisati, naj bo prostovoljen pisar. Pri tem pa upoštevati zmir: Zakon iz leta 1912. **ni mrtva črka.** Treba ga razlagati po duhu in sicer zmerom tako, da je čim večji krog rodbin deležen dobrot te postave. Sam ministriški predsednik Stürgkh je slovesno izjavil, da se bo postava tolmačila preko mrtve črke, dobrohotno za prosluce.

Torej pogumno in požrtvovalno naprej na vzajemno delo. To bo obrodilo nepopisno bogate sadove za celokupno ljudstvo.

Ne prodajajte živino za slepo ceno.

Štajerska kmetijska družba objavlja daljši poziv, v katerem opozarja, da brezvestneži zdaj kmečke žene nago-varjajo in jih tudi pregovore, da jim prodajo za slepo ceno živino. Tako postopanje brezvestnih mešetarjev upravičeno najstrožje obsoja in opozarja, da so po vladi določene cene mesu in masti, surovemu maslu in siru kakor tudi krmi. Te cene so popolnoma primerne položaju, ki ga je ustvarila vojska. Mesarji in živinski trgovci zato lahko plačujejo za živino primerno visoko ceno, ki jo pa morejo živinorejci le doseči, če živine ne dajo kar vso na prodaj. Poljedelstvo in ves gospodarski položaj bi bil oškodovan, če bi se živina kar tako prodajala. Posebno za teleta velja to. Prezreti se ne sme, da vojaška uprava poseže lahko tudi po kravah ne glede na to, če so breje ali ne, kar bi strašno našo živinorejo oškodovalo. Ker je letošnja košnja prav dobro izpadla, so štajerski kmetje dobro s krmo preskrbljeni in lahko prehranijo veliko množino živine. Vojaki bodo veliko živine potrebovali in jo bodo tudi dobro plačali, skrbeti se mora zato zelo za dobro pleme. Na Srednjem in Spodnjem Štajerskem naj se vsaj zdaj ne prodajajo teleta (velja tudi za Kranjsko), ker jih v bodoče ne bo mogoče lahko nadomestiti morebiti tudi z dragim denarjem ne. — Ni potrebno, da se v tako resnih časih je teleče meso. Nič bi ne škodilo, če se prodaja telet omeji. Naznanijo naj se tudi oblastem vsi tisti, ki so izvajali kmetom živino. Glavno načelo bodi: Ne prodajte nobene živine, če to ni neobhodno potrebno!

Dnevne novice.

+ »Slovenec« izide zopet v nedeljo ob pol 5. uri popoldne.

+ Našim naročnikom! V novjšem času se je oglasilo več novih naročnikov na »Slovenca«, ki naročnino nakazujejo po položnicah. Tem bodi povedano, da poštni uradi in poštna hranilnica v sedanjem času ne morejo tako točno poslovati, kot sicer, in prejme uprava položnice mnogo kasneje. Od dne, ko naročnik vplača naročnino, do dne, ko prejme uprava od poštnice hranilnice z Dunaja odrezke položnic, preteče 5—8 dni. Kdor torej po položnici naroči »Slovenca«, mine najmanj en teden, predno mu pride v roke prva številka. Po nakaznicah pridejo denarne pošiljave mnogo hitreje. Cenjene somišljenike ponovno prosimo, naj opozore na to nove naročnike.

+ Centralna akcija deželnega odbora v pomoč rodbinam vpoklicanih vojakov. Pomožni krajevni odbori po navodilih dežel. odbora so se nadalje osnovali: V občinah: Kamnik, Rova, Mekinje, Jarše, Podgorje pol. okraj Kamnik; Sv. Katarina, Kranj pol. okraj Kranj; Cerknica, Planina pol. okraj Logatec; Leše, Boh. Bistrica pol. okraj Radovljica; Brusnice pol. okraj Novo mesto; Št. Vid pri Vipavi pol. okraj Postojna; Zagorje ob Savi pol. okraj Litija; Borovnica, Št. Vid nad Ljubljano pol. okraj Ljubljanska okolica; Radeče pol. okraj Krško; v župniji Kočevska reka pol. okraj Kočevje; v občini Sv. Ana polit. okraj Kranj; Železniki pol. okr. Kranj; Cerklje pol. okr. Kranj; Šenčur pol. okr. Kranj; Brezovica pol. okr. Radovljica; Jesenice pol. okr. Radovljica; Kranjska gora p. okr. Radovljica; Catež pol. okr. Krško; v župniji Belapeč pol. okr. Radovljica; Smlednik pol. okr. Kranj; Sora pol. okr. Kranj; Preska polit. okraj Ljubljana; Dobrova pol. okr. Ljubljana; Slavina pol. okr. Postojna. — Organizacija dežele vrlo napreduje in posamezni odbori delujejo že z velikim uspehom.

+ Deželni pomožni akciji je darovala Kranjska deželna banka znesek po K 2000, za zbirko »Rdečega križa« po preblagorodni gospe Bogomili dr. Šusteršičevi svoto K 600 in za zbirko mesta Ljubljane K 400; skupno torej K 3000. Priporočamo njeno požrtvovalnost za vzgled drugim denarnim zavodom na Kranjskem.

+ Sodelovanje Vincencijeve družbe pri pomožni akciji. V soglasju z odredbami g. deželnega glavarja pozivlja centralni svet vse Vincencijeve konference, da stopijo v službo krajevnih pomožnih odborov, kjer lahko veliko pomagajo s priporočanjem in resnici potrebnih oseb in kontrolo, kako se uporabljajo prejeti darovi. — Za mesto Ljubljano se bode osnovala posebna pisarna, ki bode sprejemala prijave pomoči potrebnih oseb in družin. Pod nadzorstvom delovnih članov Vincencijeve družbe bode ta centrala delila podporo z nakaznicami na živila, kurivo in izjemoma tudi v denarju. — Ker je v sedanjih razmerah zlasti v Ljubljani in njeni okolici zelo mnogo otrok brez nadzorstva in očetovske skrbe, kar je za mladino izredno kvarljivo, je sklenil centralni svet, da se dečki in deklice za časa vojnega stanja zbirajo v »Dnevni zavetiščih«, ki naj se po potrebi ustanove in kjer bodo otroci čez dan preskrbljeni. S tem se ne nakloni le otrokom velika dobrota, ampak tudi materam odvzame izdatna skrb, da morejo iti za delom in zaslužkom. Seveda bode mogoče ta podjetja izvršiti le s pomočjo merodajnih oblasti in velikodušnih dobrotnikov, ki naj blagovole podpirati ljudomilo delovanje Vincencijeve družbe.

+ Pričetek šol odgojen. Korespondenčni urad poroča: Ker je veliko srednješolskih profesorjev in drugih državnih učnih moči na sličnih zavodih bilo vpoklicanih v vojsko, nadalje ker so mnoga državna poslopja preurejena in določena za vojne namene se bo začetek pouka na srednjih šolah začel pozneje kakor 15. septembra. Naučni minister Hussarek si je pridržal tozadeven razglas, s katerim bo obvestil deželne oblasti o pričetku šolskega pouka. Obenem se bodo na državnih in privatnih šolah, ki imajo pravico javnosti, na meščanskih in drugih učnih zavodih te vrste upeljale take modalitete da ne bodo gojenci zavodov vsled preloženja šolskega pouka trpeli škode.

+ Varstvo železniških objektov. Pri odredbah, izdanih za varovanje železnice in stavbnih objektov železnic, more potujoče občinstvo s svojo intenzivno pozornostjo najizdatnejše podpirati oblasti in na ta način preprečiti zločinske napade z metanjem bomb iz vlaka. Pri voznih čez mostove, cestovode in skozi predore naj bodo vsled tega zaprta okna in vrata, stranišča naj se v danem takem slučaju ne uporabljajo, nihče naj ne bodi na plošča-

dah in hodnikih in istotako naj se strogo izpolnjujejo tudi druge odredbe vlakospremnega oboja. Kdor opazi kake sumljive momente, naj na to nemudoma opozori vlakospremo oboje. — C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Trstu.

+ Na rojstni dan cesarjev bo na Dunaju odbor za podporo revnih družin rezervistov priredil »Vojaški dan« ter bo na vseh vogalih pobiral denar za družine vpoklicancev. Čujemo, da nekaj sličnega pripravlja tudi damski odbor »Rdečega križa«.

+ Zvestoba avstrijskih narodov do monarhije. Dejstvo je, da so se odzvali vsi avstrijski narodi brez izjeme glasu vojne trombe ter z navdušenjem odhiteli pod zastave borit se za pravično stvar. Friedjung pravi v »Tagespost«, da je neizprljiv studenec vzrokov, ki so razpihali vojni plamen v mogočen ogenj, ki preti pokončati celo Evropo. Ruski car in njegovi svetovalci so že od prvega trenutka sramotno odklanjali zahtevo Avstrije po zadoščenju za umor prestolonaslednika. To postopanje Rusije ima svoj izvor v nesmiselnem podcenjevanju ofenzivne moči Avstrije, češ da je monarhija na znotraj tako razdrapana, da ne bo mogla postaviti na bojišče vseh svojih narodov, ki so v vednem prepiru med seboj. To mnenje so gojili sovražniki Avstrije, podkrepljevali so ga pa tudi domači nemirneži. Naši sovražniki so vedno trdili, da bo v kaki bodoči vojski odpovedal ta ali oni avstrijski narod, kar bo znatno oslabilo moč avstrijske armade. Dogodki zadnjih dni pa so očitno pokazali, da so se sovražniki monarhije kruto varali in vračunali; vojska je naenkrat odkrila vse pokrite zaklade notranjih moči avstrijske države. Nemčija se ni dala prevarati od teh zlobnih vesti o notranji nemoči donavske monarhije, ampak je dobro vedela, da bodo Nemci, Madjari, Slovani in Romani hiteli z navdušenjem pod zastave. V tem zaupanju je cesar Viljem započel boj proti trem najmočnejšim evropskim narodom, boj, ki bi bil prehud tudi za nemškega velikan, če ne bi ob njegovi strani stala slozna Avstrija. Hitra mobilizacija avstrijskih čet in velikansko bojno navdušenje vseh polkov bodisi katerekoli narodnosti je opravilo zaupanje Nemčije v moč Avstrije. Račun naših sovragov, da je Avstrija za uspešen boj preslaba, je bil popolnoma napačen, kakor je pokazala sloga in zvestoba vseh avstrijskih narodov. Pač pa ne vé prav ruski kolos, kaj naj začne s svojimi Poljaki, Finci, Ukrajinci in Kavkazci, med tem ko je avstrijski orel zbral vse svoje narode pod mogočne peruti in tako svetu dokazal, da jih je tudi razumel združiti v mogočno kulturno državo.

+ Ne verujte razširjevalcem razburljivih poročil. Zadnji čas nekateri ljudje spravljajo med občinstvo razna poročila, ki so popolnoma izmišljena in imajo samo namen občinstvo razburjati. Neki mora biti uprav kovačnica takih lažij in ne mtime se, ako trdimo, da je ta kovačnica skoro gotovo v službi velesrbske propagande. Tako se širijo vesti. Prišla je brzjavka: Toliko in toliko naših je slo v zrak, samo nekaj naših je ostalo živih... toliko in toliko ranjenecv pride danes... ta in ta je mrtev... Vse to so nam ena izmišljene »novice« in vsak pošten človek naj se varuje jih razširjati. Vsakega, ki bo take podatke prodajal okolu s posebnim povdorkom, naj občinstvo prime in izroči policiji, kajti prišlo bo s tem le udinjanca velesrbske propagande. Kar bo pa resničnih novic, bo občinstvo vse zanesljivo in natančno izvedelo iz »Slovenca«. Naš list se je doslej z zanesljivimi poročili vedno odlikoval in bo tudi sedaj skrbel, da bo občinstvo prav informirano.

+ Nujen poziv za delo. Vsi oni, ki rabijo delavcev, najsiho za kmečko ali drugo delo, se nujno prosijo, da sporočijo to nemudoma Slov. kršč. soc. zvezi v Ljubljani. Brezposelni delavci in delavke se oglašajo, pomanjkanje in beda trka na vrata, zato se more smatrati vsakdo dobrotnika in domoljuba, kdor v tem oziru pomaga. Še enkrat, prosimo za dobrohotne prijave!

+ Pomagajte revežem! Sedaj, ko se po tovarnah zmanjšuje delo in nekatera podjetja zapirajo obrate, je nevarnost, da nastane v marsikaki delavski družini pomanjkanje. Da se temu odpomore, je pred vsem potrebno takim ljudem iti na roko, da dobe kmalu delo in zaslužek. Zaradi tega prosimo vsakega, ki more dati delo, da sporoči to kar najhitreje Jugoslov. Stokovni Zvezi ali pa Slov. kršč. soc. zvezi v Ljubljani. »Kdor hitro da dvakrat da« to velja tudi za ta slučaj.

+ Za srednješolce, podvržene vojaški oblasti. Naučni minister je izdal novo naredbo. Po tej smejo vsi srednješolci, ki so podvrženi vojaški dolžnosti, naj so že asentirani ali se asentirajo ali če prostovoljno v vojno službo stopijo, napraviti ponavljalne izpite takoj.

+ Katehetski tečaj, ki bi se imel vršiti v Celovcu, je odložen na nedoločen čas.

— **Gorenjsko živinorejsko okrožje** sporoča, da letos ne bo običajnega živinorejskega shoda na sv. Roka dan dne 16. avgusta. Ta shod bi se imel vršiti letos v Gorjah.

— **Državna razredna loterija.** 100.000 kron je zadela srečka s številko 98.833; 40.000 K je zadela številka 114.003; po 10.000 K številke 115.598 in številke 123.683. Po 5000 K dobé številke: 27.676, 28.194, 68.425, 99.341, 107.407, 131.750, 131.897, 135.437, 142.990, 149.839.

— **Meščanska garda v Zagrebu.** Vlada je v Zagrebu izdala oklic, v katerem pravi, da je več zagrebških meščanov javilo komisarju, da organizira posebno meščansko gardo, ki bo vzdrževala združena z vojaško oblastjo javni mir in red. Vladni komisar je v tej zadevi sklical posvetovalne meščane, ki se je vršilo na jako veličasten način.

— **Zagreb ob rojstnem dnevu cesarja Franca Jožefa I.** Zagrebški župan Holjac je izdal poziv, naj prebivalstvo na predvečer cesarjevega rojstnega dne razsvetli hiše in razobesi hrvaške trobojnice.

— **Zagreb in ogrski honved.** Uradni korespondenčni urad poroča: Čete ogrskih honvedov, ki so se peljale skozi Zagreb, so bile predmet najprisrčnejših ovacij.

— **Pravična kazen.** Na Dunaju je bil neki prodajalec mleka, ki se je branil prodati neki stranki en liter mleka, obsojen v desetdnevni zapor in v izgubo obrti.

— **Letovišče Gračevo — prazno.** V Gračevu je bil aretiran knjigotržec Wokulat iz Gorice. Gračevo je prazen. Bilo je letos 8500 tujcev, večinoma Čehov in Poljakov. Ko je prišel glas o vojski, je vse naenkrat zbežalo. Naval na ladjo je bil upravljen nasilen. Hoteli so zaprti. Silno občutno je pomanjkanje trdega denarja, vsled česar je promet skoro ustavljen. — Iz Italije se poroča, da so prvi odpotovali iz letovišč Rusi, že pred napovedjo vojske. Zadnji so odpotovali Nemci, ki so bili presenečeni. Mnogo rodbin iz Ruske Poljske je v težavah, kako priti v domovino.

— **Razne aretacije.** V Polzeli so zaprli trgovca Jožefa Cizel, ki je osumljen srbofilstva. — V Konjicah so aretirali nekega vojaka, ker je baje klical: Živio naši bratje Srbi! — Vest graških listov, da bi bil aretiran g. Planinc, kaplan pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah, ni resnična. — V Župelevcu pri Brežicah so zaprli vpokojenega orožniškega stražmojstra Mojzesa Kolundzio, ker je v neki gostilni kričal: »Kaj bodo neumni Stajerci napravili Srbom? Živio Srbija!« — V Meži ob Dravi je bil aretiran župan Jos. Verdnic, ker je osumljen veleizdajstva. — V Št. Lenartu v Slov. Goricah so zaprli odvetniškega kandidata Janko Leskovca, doma iz Škofje Loke. Osumljen je špijonaže. — Kakor poročajo graški listi, so orožniki izročili sodišču tudi kaplana France Škofa in organista Jakoba Cafuto iz Kamnice pri Mariboru. — »Tagespost« poroča, da so bili aretirani dr. Gjuro Cerver, policijski komisar dr. Luger, predstojnik okrajnega sodišča dr. Perčič, učitelj hrvaške šole v Opatiji Ferlič, v Voloski je bil razpuščen občinski zastop, za vladnega komisarja pa postavljen domobranski stotnik Copani. Istotam se je odredila hišna preiskava pri Sokolu, nakar je bil ta razpuščen. V Voloski je bila zaprta filijalka Jadranske banke, aretiran hrvaški pesnik Viktor Car-Emin. Poroča se, da je število zaprtih največje v južni Dalmaciji. Med zaprtimi sta tudi znani državni poslanec dr. Tresić-Pavičić in dubrovniški pravoslavni škof dr. Miklas. — V Ercegnovu so aretirali dr. Jerka Machiedo, ki je bil pri vojaki. — V Premyslu so aretirali bivšega drž. poslanca dr. Markova in 10 njegovih pristašev. — V Ptujso so zaprli profesorja Komljanca, pa so ga zopet izpustili, ker ni bilo nikakih dokazov; nadalje so aretirali gostilničarja Mahoriča in župana Graharja v Hajdinu. — V Požegi so aretirali sodnega kanclista Petra Bogumovića radi motenja javnega mira in pa ker se je nedostojno izrazil o vojski Avstrije s Srbijo.

— **Sokolska družba.** V listih čitamo: Politična oblast je ustavila delovanje celjskega Sokola in celjske sokolske župe. Iz cele Spodnje Stajerske poročajo o sistiranju sokolskih in učiteljskih društev.

— **O podružnici Jadranske banke v Opatiji** nam poročajo: Podružnico v Opatiji je zaprla vojaška oblast, revizijo je pa odredila politična oblast kakor pri vseh denarnih zavodih v Trstu. Namestništvo v Trstu je ukazalo, da se preiskava ustavi.

— **Vremenska opazovalnica v Kranju.** Mestna občina v Kranju je dala pred kratkim na mestni hiši postaviti vremensko opazovalnico.

— **Žrtve ogorčenja nad špijonažo.** V Lincu so bile o priliki prihoda novega zbornega poveljnika Jožefa Rotha, velike manifestacije. Ljudje so klicali

Živio cesarju, domovini in trozvezi. Naenkrat je pa nekdo zaupil: »Živio Srbija!« Razkačena množica je planila nadenj in ga linčala. Mož je obležal mrtev, zaboden v pljuča. Kakor se je dognalo, se piše umorjeni Gottlieb Stransky, doma iz Neratovice na Češkem. V tem razburjenju je množica po nedolžnem pretepla tudi rezervista Ludovika Pihringerja, tako, da so ga morali prepeljati v garnizijsko bolnišnico. — Iz Dunaja poročajo: Ko se je ponoči dne 8. avgusta vračal znani posnemovalac ženskih glasov Weigand Grasoldi z neke zabave v ženskih oblačilih domov, so ga ustavili na ulici pasantje, misleči, da je špijon. Naenkrat se je zbrala velika množica ljudi. Grasoldi so pobili na tla, nekdo ga je pa z nožem zabodel v vrat. V par sekundah je bil mrtev.

— **Tržaški »Rdeči križ« in Slovenci.** Vse kaže, da bo Trst važno središče plemenitega samaritanskega dela za naše junake iz južnega bojišča. V luki stoje pod zastavo »Rdečega križa« parniki »Metkovič«, »Tirol« in »Elektra. Prej črna trupla so prebarvali z barvami »Rdečega križa« »Avstro-Amerikana«, ki je ustavila svojo vožnjo v Ameriko, je dala na razpolago svoj velik izseljeniški dom, ki leži ob morju pod Škednjem. Tržaška hranilnica in posojilnica pa svojo veliko gledališče dvorano v Narodnem domu. Razne šole, kjer so sedaj nastanjeni vojaki, bodo začeli pripravljati za bolnišnice. »Rdeči križ« je započel obširno akcijo za bolniško strežbo. Ravnokar se odpravi drugi tečaj za bolniške strežnice. Vodi jo ga zdravniki iz tukajšnje bolnišnice. Vrši se pa v italijanskem jeziku. Pa tudi v odboru, ki je med meščani prevzel skrb za ranjence, vpoklicane in ostale, so samo italijanske osebnosti. Vse dela vtis, kakor da so Slovenci pri tem važnem patriotičnem delu potisnjeni v stran, kakor da bi ne imeli niti zmisla niti ljubezni za to. In vendar to ni res. Slovensko ljudstvo čuti kot svojo srčno potrebo dejansko se tega dela usmiljenja poprijeti. Dela bo obilo — Bag ga ne dovoli! — in dobro bi bilo, da tržaški slovenski vodilni krogi omogočijo tudi slovenskemu ljudstvu v Trstu, da izkaže svojo zvesto in požrtvovalno ljubezen do braniteljev domovine. Poglejte v Gorico, kjer imajo Slovenci svoj poseben oddelek in šolo »Rdečega križa«.

— **V Kranju so pričeli z zgradbo novih kanalov.** Že prejšnji teden, ker je mnogo podjetij skrkilo ali celo popolnoma ustavilo obrat, se je zglasilo vse polno delavcev, ki bi pri zgradbi kanalov radi zaslužili saj nekoliko kruha. Te dni so izkopali jarke od izтока pri klavnici do živinskega trga in sedaj polagajo cevi iz kamnine. Podjetništvo je moralo, žal, odsloniti že precej delavcev in bo v kratkem sploh moralo prenehati z delom za več tednov, ker vsled ustavljenega prometa na železnicih ne more dobaviti za zgradbo potrebnega materiala.

— **Zaprli so v Mariboru zloglasnega tatu 22 letnega Rudolfa Winklerja.** V Zgornjo Belo so pripeljali 53 letnega čevljarja Jožefa Stieberitza, ker je v neki gostilni hujskal proti Avstriji in grozil, da bo zažgal, ko so mu odrekli prenočišče.

— **V gozdu se je obesil.** Dne 5. avgusta se je 76 let stari delavec Martin Kresnik v Št. Juriju na južni železnici v nekem gozdu občine Teharje s svojim hlačnim pasom obesil na neki smreki. Kresnik je imel s svojo ženo in svojim sinom domače prepire in vsled tega se mu je zmedlo.

— **Nagla rezervistova smrt.** V Zapolah pri Beljaku je 10. t. m. dopoldne nenadoma umrl nadomestni rezervist, računski podčastnik Karl Sevnik iz Pulja. Udrila se mu je kri. Sevnik zapušča vdovo in dva nedoletna otroka.

— **Zaprta, ker je neupravičeno za »Rdeči križ« zbirala.** V Gradcu so zaprli v torek 28 letno Marijo Kowatsch, ker je neupravičeno nabirala za »Rdeči križ«. Našli so pri njej 86 K 12 vin. Zagovarjati se bo morala pred sodiščem.

— **Bodite previdni s poljedelskimi stroji.** Drakler Ivan iz Drulovke pri Kranju je imel opraviti pri slamoreznici. Prišel pa je z desno roko tako nesrečno v stroj, da mu je zmečkalo pest.

— **V Št. Lenartu nad Cerkljami pri Kranju je slamorezni stroj odtrgal kajžarju Francetu Dolinšek, štiri prste desne roke.**

— **Nevarna igra z vojaško patrono.** 14letni Luskovec Anton iz Broda pri Št. Vidu nad Ljubljano je našel na savskem obrežju ostro vojaško patrono, katero je poskušal zažgati. Pri tem je pa patrona eksplodirala in ga je projektil zadela v desno prsno stran.

— **Požar.** Dne 31. julija je pogorel na Sovodnju mlin in žaga, napolnjena z

lubjem. Bila sta last posestnika Frančiška Eržena iz Sovodnja št. 3.

— **Umrli** je v Laškem gostilničar in posestnik Bohuslav Falta, star 71 let.

Pozor kmetovalci. Kako dobiti delavnih rok za nujna poljska dela?

Občine, kmetijske podružnice, zadruga itd. naj se obrnejo do pristojnega okrajnega glavarstva z natančno navedbo, koliko poljskih delavcev da se v dotičnem kraju nujno rabi in s prošnjo, da bi se za izvršitev teh nujnih del dovolil dopust primernemu številu črnovojnikov. Povedati je natančno število ki se rabi in čas za kateri se ti delavci potrebujejo (n. pr. od 16. do 23. avgusta itd.). Prošnja gre potem potom deželnega predsedstva na vojaško poveljništvo in to ima dovoljenje, da takim prošnjam po možnosti ustreže; toda tak dopust traja k večjem do 31. tega meseca. Priporočati je nujno, da se v prošnji na okrajno glavarstvo prosi, da se ta dopust dá zlasti domačim posestnikom, ki naj se imenoma navedejo; kajti ti bodo najbolje uredili vse potrebno v domačem gospodarstvu.

Razna poročila.

POTOP PARNIKA BARONA GAUTSCHA.

Blizu 150 ljudi utonilo.

(Glej drugo stran »Slovenca«.)

Trst, 14. avgusta. (Kor. urad.) Na krovu ponesrečenega parnika barona Gautscha je bilo s posadko vred 300 ljudi. Rešilo se jih je nekaj nad 150, ki čakajo v Pulju, da jih pripeljejo v Trst.

CESARSKE AVDIJENCE.

Dunaj 13. avg. (Kor. urad.) Včeraj popoldne je cesar sprejel v polurni avdijenci nadvojvodo: Karla Jožefa in njegovo soprogo. Nato je bil sprejet v enourni avdijenci skupni finančni minister pl. Bilinski.

BIVŠI DUNAJSKI POSLANIK V RIMU DOŠEL NAZAJ.

Dunaj, 14. avgusta. (Kor. urad.) Bivši dunajski poslanik v Rimu pl. Mery je došel na Dunaj.

RUSINSKE STRANKE ZDRUŽENE.

Dunaj, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Vse stranke Rusinov, ne izvemši socialne demokrate, so se združile in izvolile skupno reprezentanco, ki bo stala na straži za interese države in pomagala vršiti domoljubno delo.

NEMŠKI ČASTNIKI V SARAJEVU.

Sarajevo, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Nemškemu vojaškemu detašma, ki je šel iz Skadra skozi Sarajevo, je pripravil deželni šef Potiorek v vladnem konaku slavnostni sprejem, pri katerem se je nazdravljalo zvezni zvestobi Avstrije in Nemčije.

CESAR VILJEM.

Berlin, 13. avgusta. (Kor. urad.) Cesar Viljem je sprejel v avdijenci kneza Bülowa in bivšega nemškega poslanika na Cetinju pl. Ekhartha.

RUSKIM TITULARNIM KONZULOM V AVSTRIJI ODVET EKSEKUTUR.

Dunaj, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Uradna »Wiener Zeitung« prinaša cesarsko naredbo, po kateri je vsem titularnim ruskim konzulom v državi odvzet eksekutur.

DARILA JUNAŠKIMA OBMEJNIMA LOVCIMA HLOUCEKU IN SYNU.

Praga, 14. avgusta. (Zas.) Dva neznanca sta založila pri tukajšnjem armadnem zbornem poveljstvu 500 in 100 kron za Moravana obmejna lovca Hlouceka in Syna, ki sta preplavala Drino in porušila na srbski strani telefonske žice.

NEMCI ZASEDLI ALANDSKE OTOKE.

Stockholm, 3. avgusta. Reuter poroča: Alandske otoke so zasedli nemški vojaki. Ena največjih ruskih vojnih ladij je nasedla na Alandske otoke.

HRABRI BAVARSKI PRINC.

Monakovo, 13. avgusta. (Kor. ur.) Pri enem dosežanjih bojev na francosko-nemški meji je bavarski princ Henrik s svojim eskadronom napadel oddelek francoskih dragoncev in ga uničil.

ANGLO-AVSTRIJSKA BANKA ZA VOJNO OSKRBO.

Dunaj, 13. avgusta. (Kor. urad.) Anglo-avstrijska banka je darovala: 50.000 K Avstrijskemu rdečemu križu, 20.000 K za revne družine, 20.000 K vojnemu ministrstvu za vojno oskrbo, 20.000 K v namene avstrijske in 10.000 kron v namene ogrske deželne bramb. Skupaj 120.000 K.

MATI RUSKEGA CARJA V ŠVICI.

Curlh, 14. avgusta. Minulo soboto je vprašala carica mati pri teritorialnem poveljstvu v St. Gallenu, če sme med vojsko ostati v Kreuzlingnu ali kje drugje v Švici. Teritorialno poveljstvo je zahtevalo natančne podatke o caričnih spremljevalcih, nato je pa izročilo prošnjo v Bern, kjer so takoj izstavili dovoljenje. Carico mater bo v zahodni Švici neki zdravnik specialist operiral.

POSTAJENAČELNIKA POVOZIL VLAK.

Krakov, 14. avgusta. (Zas.) Na železniški postaji Podgorce—Blaczew je bil povožen postajenačelnik Martin Wroblewski.

NEMŠKI JEZUITI IN VOJSKA.

Berlin. Kakor poročajo, so se jezuitje, člani nemške province postavili v sedanji vojni na razpolago za oskrbovanje dušnega pastirstva v vojski in za oskrbovanje bolnikov.

KAKO JE SLUŽIL SEDANJI RUSKI CAR V ARMADI.

Kakor vsak ruski carski princ, pripadal je tudi nekdanji carevič, sedanji ruski car, takoj po rojstvu preobražen-skemu gardnemu polku. Do svojega 19. leta se je pa le malokrat sestal s častniškim zborom. V starosti 19. let so ga komandirali v službo preobraženškega gardnega polka, ki je taboril v Carskem Selu. Ko so to častniki izvedeli, niso bili posebno navdušeni, kakor o tem piše grof Rihard Pfeil, ki je takrat v ruski armadi služil. Dobro so sicer cenili čast, ki jo je s tem polk dosegel, a bali so se raznih spletk, razkolov in drugih neugodnosti, predvsem pa niso nobenemu častniku dovolili dopusta. Polkovni poveljnik je moral carjeviču odstopiti svojo lopo, ki se ni čisto nič razločevala od kake najrazkošnejše vile. Pripeljali so na 12 vozev razkošno opravo, veliko konj in 37 poslov. Predvsem so poskrbeli za carevičevo osebno varnost. Polkovnik Kamensky je ukazal, da so vse dohode v tabor zastražili. Straže so morale paziti na vse sumljive osebe. Zborna poveljstvo je pa ukrenilo še posebne varnostne odredbe. Uvedli so takozvano ljudsko nadzorstvo, ki so ga izvajali prostovoljni civilisti, posebna polkovna straža je pa morala ponoči in podnevi paziti na vilo in na careviča. Poleg teh varnostnih odredb je pa še bataljonski poveljnik razpolagal z dvema tajnima redarjema. Ko je došel poročnik Nikolaj Aleksandrovič, so ga pozdravili kakor prestolonaslednika. Polk je bil v paradi, raport je prevzel veliki knez Sergij, ki je imel na careviča in na poznejšega cara neomejen vpliv. Careviča so takoj prideliili frontni osebne stotnije in je moral z drugimi vežbati. V službi je bil dober, ubogal je višje, a bil je uljuden tudi z nižjimi, streljal je dobro, a strelne nagrade si ni mogel pridobiti. Dosegel je, da je smel skupno s častniki jesti in jedel je veliko, a iz Petrovega Dvorca so tudi vsak dan dovažali vozove z raznimi jedili, ki so jih poslom razdeljevali. Pravega življenja v častniškem zboru ni poznal. Veliki knez Sergij je zabranil, da bi se smel njegovemu nečaku povedati kak neugoden dogodek, ni se smelo govoriti o tem, kar se je godilo po svetu in v politiki. Carevič je le malokdaj vzel v roke kak časopis, nikdar ni prečital kakega političnega članka. O svojem očetu, ki se ga je zelo bal, je govoril samo kakor o gospodarju, mater je pa vedno nazival mamaša. Rad je bil navzoč pri vojnih vajah in ni pazil nase. Ko so morali nekoč pregaziti nek potok, je skočil prvi v vodo, ki mu je segala do prsi. Veliki knez Sergij je hotel pokazati svojemu nečaku razmere v ruski armadi v rožnatih bojih in ga preveriti, da ni nobena armada Rusiji kos, kar se je že ob japonsko-ruski vojski maščevalo.

VAŽNOST ŽELEZNIC ZA SREČNO VOJSKO.

»Pripravljen biti, to je vse,« je ob neki priliki rekel redkobesedni zmogovalec ob francosko - nemški vojski, general Moltke, ki je prvi spoznal neizmerno važnost železnice za vojsko, ker po železnicah se zdaj izvede prva razvrstitev armad. Ure tu več odločijo, pridobe in izgube več, kar ni mogoče potem več priboriti v mesecih. V svojem delu »O strategiji« izvaja Moltke, mojster moderne strategije: Glede na prvo razvrstitev armade se mora ozirati na politične, zemljepisne in na državne pomisleke. Če se zgodi napaka, ko se prvotno zbirajo armade, jo ni mogoče v celi vojski več popraviti. Za te odredbe je dovolj časa, da se o njih premišljuje. Pripravljenost čet, organizacija važnih sredstev mora brezpogovorno dovesti do uspeha, ki ga hočemo doseči.

Važnost železnice za prvo razvrstitev armade je prvi spoznal Moltke, ki

jih je tudi vzorno za svoje namene izrabil. Koncem tretjega desetletja v 19. stoletju je takratni stotnik pruskega generalnega štaba pl. Moltke objavil spis, v katerem dalekogledno opozarja na veliko vojaško važnost železnice. Vodilni vojaški krogi takrat še niso železnicam zaupali in so se z novimi železniškimi progami izogibali trdnjav, namesto da bi jih bili izrabili zato, da bi bile železnice nadvladale. Moltke je pa prepričevalno na njih važnost opozoril v vojski leta 1870-1871. Najnevarnejše delo ob tej vojski so povzročili Francozi, ker so do 4000 km železnice popolnoma pred Nemci izpraznili in jih na več krajih poškodovali. Nemci niso imeli dovolj lokomotiv, osebje se morali dovesti iz Nemčije. To delo je bilo zelo naporno, tiho, a k zmagam je največ pripomoglo. Iz izkušnje v vojski leta 1870 so pa tudi spoznali, da se železnice čete ne morejo kar tebi nič meniti nič organizirati, marveč da se morajo že v miru organizirati. Z avtomobili so pridobile železnice mogočnega zaveznika. Moderna vojska se vojuje v znamenju prometa. Železnice in avtomobili bodo imeli prve dni vojske odločilno vlogo.

ŽELEZNICE VOJUJOČIH SE DRŽAV.

Železniške proge v Nemčiji so dolge 62.734 km, 11'6 km pride na 100 km², 9'5 km na 10.000 prebivalcev. Nemčiji sledi glede na absolutno število evropska Rusija. Železniške proge so dolge 62.198 km, a Rusija je tudi šestkrat obsežnejša, kakor Nemčija in pride le 1'2 km na 100 km² in 4'8 km na 10.000 prebivalcev. Francoske želenice so dolge 50.232 km, 9'4 km pride na 100 km², 12'8 km na 10.000 prebivalcev. Avstro-ogrške železnice so dolge 45.823 km, 6'8 km pride na 100 km², 9'00 km na 10 tisoč prebivalcev. Železnice v Srbiji so dolge 936 km, 2'7 km na 100 km² in 3'3 km na 10.000 prebivalcev.

KOLIKO ČASA BODE TRAJALA VOJSKA.

Koliko časa bo vojska trajala? tako se vprašujejo ljudje. Tega še države same ne vedo, ker jim ne more biti znano s kakšnimi uspehi se bodo armade borile. Sedanje vojske gotovo ne bodo tako dolge kakor je bila rusko-japonska. Da se je tako zavlekla, je umljivo, ker so Rusi svojo armado pošiljali na vzhod po 7000 klm dolgi železnični poti. Krajša je bila nemško-francoska leta 1870. Francija je napovedala vojno 19. julija 1870, mir se je pa sklenil končno 10. maja 1871. Francozi so bili poraženi skoro povsod, v vseh bitkah. 2. septembra e padel Sedan, 28. januarja Pariz, 16. sebruarja Belfort. Prava vojska sama je trajala 6 mesecev in 9 dni.

Ljubljanske novice.

Ij Poziv. V torek, dne 18. avgusta 1914, slavi naš ljubljani cesar, Njegovo Apostolsko Veličanstvo Franc Jožef I. štirinosemdesetletnico svojega rojstva. — S posebno ljubeznijo ozirajo se vsi narodi naše širne monarhije ta dan do častitljivega vladarja, posebno letos, ko rujejo zlobne roke pohlepnih sovražnikov ob mejah naše države. Gotovo dajem izraza čutilom vsega prebivalstva našega mesta, ako ga vabim, da v posvedočbo svoje neomajne zvestobe in ljubezni do presvetlega našega cesarja na ta dan okraši svoja domovja z zastavami. — V Ljubljani, dne 14. avgusta 1914. — Župan dr. Ivan Tavčar.

Ij Žganja nikar vojakom! Radodarnost in postrežljivost sta lepi lastnosti; a modrost mora vladati povsod. Kaj pomaga človeku nuditi stvari, ki se mu bolj škodo kakor v korist! Čuditi se je, da so nekateri ljudje še vedno tako zaslepljeni, da vidijo edino tolažilo in mazilo za vse težave v alkoholu! Vojaki imajo dolgo vožnjo in prestali bodo mnogo vročine. In tisti, ki jih »tolajijo« z alkoholom, bodo krivi, da bodo ti reveži trpeli le še večjo žejo. Mesto alkohola naj se torej dajejo rajši stvari, ki so v vsakem oziru koristne in krepile: z dravo sadje, limone, črna kava v steklenicah, bonbone in kar je podobnega.

— Ljubljanska procesija k Sv. Roku v Dravje gre v ponedeljek, 17. avgusta zjutraj ob navadni uri. Ondi je več sv. maš in slovesno opravilo z govorom. Ljubljanci! Pojdimo prosit sv. Roka, naj nas in našo armado v tem nevarnem času varuje bolezn. Vsako leto je procesija dobro obiskana, naj bo letos še bolj.

Ij Vsled proglastitve prekega sode bodo skrčili tudi policijsko uro za gostilne in kavarne.

Ij »Mi bomo reševali domovino.« Nedavno je v Ljubljani večja gruča vojakov pozno v noč navdušeno prepevala po ulici. Stražnik jih kot čuvaj javnega reda in nočnega miru prijazno opozori češ, da so malo preveč glasni. Vojaki ga obstopijo in se z njim prav

podomače pomenijo. Eden pa še prav posebno glasno dokazuje upravičenost njihovega petja rekoč: »Čujte vil! Pustite nam to veselje; mi bomo reševali domovino, pa si moramo delati pogum. Jutri boste pa vsi lahko dremali.« Kaj je hotel stražnik drugega, nego molče dovoliti, da so jo še nadalje prav po fantovsko zakrožili.

Ij Ljubljanska cestna razsvetljava se z ozirom na vojskino čas omeji na najpotrebnejše svetilke. Sedanja razkošna razsvetljava veliko stane, občina pa je primorana v teh hudih časih štediti povsod, kjer je le mogoče. Električne obločnice se od danes naprej ne bodo več prižigale, plinova razsvetljava pa ostane po najbolj obljubljenih cestah v središču mesta v polnem obsegu. Vse druge ceste in ulice bodo imele le polovično razsvetlavo. Ker je imelo ljubljansko mesto do sedaj izredno veliko razsvetlavo, ostane tudi po tej odredbi še vedno toliko luči, kakor jih imajo druga slična mesta.

Ij Sladkorni podkartel v Ljubljani. Lani meseca avgusta in septembra smo mnogi trgovci kupili oziroma sklenili pogodbe za sladkor pri dunajskih sladkornih trgovcih, in sicer po vsakokratni liberirani ceni centralnega sladkornega kartela in proti povrnitvi bonifikacije v znesku 50 vinarjev, ako bo konzum dosegel 24 vagonov na leto. Kako smo se pa začudili, ko smo čez nekaj časa dobili naznanilo, da dotični sladkorni veleobavitelji niso v položaju dobaviti nam sladkor, ker je sladkorni podkartel dobave na Kranjsko popolnoma onemogočil; izplačal jim je odpravninske zneske in tako preprečil vsako dobavo sladkorja naravnostnim potom.

Prisiljeni smo tedaj to važno vsakdanjo potrebo brezposojno naročati pri tem podkartelu, ki nam diktira cene čisto kakor se mu zljubi ter nas je sploh oropal možnosti, da bi svobodno trgovali. — Neki drug trgovec nam piše: Ker se nisem hotel dati striči od ljubljanskega podkartela, sem kupil sladkor preko Celovca in Gradca. Kakor hitro je podkartel zvedel, da je dospel vagon sladkorja, mi je takoj poslal svojega zaupnika, ki mi je izjavil, da nadaljnih sladkornih naročil ne bom več prejel; obenem je sladkorne cene za moje odjemalce znižal na lastno ceno, da bi me tako prisilil naročiti sladkor pri njem. Od oktobra lanskega leta sladkorja sploh nikjer drugod dobiti ne morem. Zelo me veseli, da se je uvedla akcija, ki naj zlomi nasilje tega podkartela, ki je enako škodljiv za trgovce kakor tudi za konsumente. Tudi sladkor naj se lahko prosto kupuje, kakor jamči zakon. — Dobili smo še tretji dopis iz trgovskih krogov, ki se glasi: Dasi nas trgovcev na deželi ne prištevajo med prvostvne »prosvitljence« (!), smo se vendar pobrigali za to, da smo dobivali nemški sladkor iz Rezna v celih vagonih, in sicer vedno še za pol krone ceneje, nego smo ga dobivali pri centralnem sladkornem kartelu. Ker nam je sedaj vsled vojnih zapletljajev nemogoče, da bi dobivali inozemski sladkor, se toplo zahvaljujemo onim trgovcem, ki so se proti ljubljanskemu sladkornemu podkartelu zavzeli za pravice in koristi tako trgovcev kakor tudi konsumentov. Upamo, da bo c. kr. deželna vlada v najkrajšem času razpustila ta podkartel in osvobodila sladkorno trgovino. — Neki davkoplačevalec nam piše: Ali ima vsaj slavna davčna oblast primeren delež na ogromnem dobičku 304.500 kron, ki ga deli med sabo deseterica sladkornih podkartelistov? Navadni zemljani moramo takorekoč od vsake krone težko zasluženega denarja državi plačevati davek — direktno in indirektno; ali so gg. podkartelisti fatirali gornji čisti dobiček, ki ga brez najmanjšega truda in čisto neopravičeno vtaknejo v žep, da ima tako vsaj država nekaj koristi od tega?

Ij Osemdesetletnico svojega rojstva je praznoval te dni vodja Kleinmayer-Bambergove tiskarne g. Karl Rütting. G Rütting je v omenjeni tiskarni že od leta 1865.

Ij V sobi zgorela. Včeraj dopoldne so našli na Brdu pri Viču v sobi 39letno posestnico Marijo Makužič mrtvo. Ker je dopoldne niso videli, je sosedja Accetova šla pogledat in našla hišo zaprto. Ko so odprli, se jim je nutil strašen prizor. Makužičeva je ležala v sobi na tleh mrtva, po životu silno obžgana. Poleg nje je bila razbita petrolejka. Ker je bila nesrečnica epileptična, je brzkone ponoči vstala ter prižgala petrolejko. V tem jo je pa napadla božjast in tako je storila v groznih mukah smrt. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu.

Ij Cirkus Charles bo le še prav malo časa v Ljubljani. Na praznik v soboto in nedeljo bodo ob 4. in 6. uri zopet predstave. Menežarija je odprta vsak dan od 9. ure dopoldne do 7. ure zvečer. Dopoldne ob pol 11. uri se vrši krmljenje zveri.

Ij Otrok ponesrečil. 10letni Avgust Černy je podil po Emonske cesti 5letno Ivano Šegula, stanujočo Emonska cesta 10. Šegula se mu je hotela skriti v neko vežo, pri tem pa tako nesrečno padla na kamenitem tlaku, da si je hudo poškodovala levo nogo. Prepeljali so jo v bolnico.

Ij Najdena vtopljenka. Včeraj so že izven mestnega okrožja našli v Ljubljani žensko truplo, katero so agnoscirali za 18letno Marijo Voučanovo, hčerko vpokojenega državnega poduradnika, stanujočega na Gruberjevem nabrežju. Kakor smo že poročali, jo pogrešajo od minulega tedna. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Ij Umrli so v Ljubljani: Stanko Bivic, šolski učenec, 12 let. — Marija Žužek, roj. Kralj, služkinja, 35 let. — Marija Vončina, prodajalka, 26 let.

Ij Premog vseh vrst dobavlja za sedaj še Fran Uher, špediter v Ljubljani, Šelenburgova ulica, telefon 266.

Po svetu.

— Povodenj napravila na Moravskem dva milijona škode. — 90 hiš razrušenih. V petek ponoči se je nad Olomucem in okolico utrgal oblak in nastala je povodenj, ki je napravila neizmerno škodo. V bistrškem vodnem ozemlju je bilo nič manj kot 90 hiš razrušenih vsled valov. Škoda, ki je nastala na poslopih in poljih v Veliki Bistrici, se ceni nad 300.000 K, v ostalem kraju, kjer je nastopila povodenj, pa 1¼ milijona K. Došla komisija je dognala, da je bilo tamkaj popolnoma uničenih 24 hiš, deloma pa 26 hiš, katere morajo podreti. Nadaljnih 40 hiš je hudo poškodovanih. V temni noči so rešila dela le z največjo težavo napredovala. V Bystrovani sta bili razrušeni dve, v Hlubockem pa 24 hiš. Vsi mostovi, tudi novi betonski most pri Hlubockem, in novi most pri Vrtovki so se podrli. Železniška proga Olomuc—Opava je okrog 120 metrov popolnoma nerabna in na mnogih krajih izpodjedena. V soboto je pričela voda pri Bistrici opadati, istočasno sta pa izstopili reki Oskava in Trusovka iz struge in preplavili dolge proge pri Tinici in Ovjezdu. Mnogo živine in konj je utonilo v valovih, žetev je deloma odnesla voda. Položaj prebivalstva je obupen, ker primanjkuje tudi ljudi.

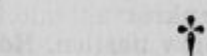
60.000 stotov krompirja za družine rezervistov je podaril charlottenburški špediter Robert Hennecke. Krompir se nahaja še v zemlji na posestvu blizu Berolina. Družine si bodo krompir same nakopale ter jim je Hennecke za čas te

ga dela zagotovil prosto stanovanje in hrano. Železniški prevoz krompirja bo železniška uprava preskrbela brezplačno, prevoz s kolodvora v posamezna stanovanja pa špediter Hennecke istotako brezplačno.

— Cita naj ji bo imel Kako hitro si je nadvojvodinja Cita osvojila srca Budimpeštancev, lahko sklepamo iz dejstva, da izza prihoda nadvojvodinje Cite v Budimpešto skoro ne mine dne, ko v Budimpešti ne krstijo kake deklice na ime »Cita«. Dosedaj imamo — piše neki list v Budimpešti — že nič manj kakor 24 malih Citk in njih število utegne kmalu narasti tako, kakor v letu 1881. število onih, ki so pustili po prihodu prestolonaslednikove soproge Stefanije krstiti svoje hčerke na to ime.

Težak črnovojnik. Karl Huber iz Galbruna, ki je moral vstopiti kot črnovojnik, tehtal malenkost 157 kilogramov. S to težo je, če ne najtežji, pač pa gotovo eden najtežjih črnovojnikov monarhije. Dodelili so ga v sanitetno službo prostovoljne reševalne družbe.

— Vsled oklica šolski mladini, naj gre v počitnicah delat, so na razpolago štirje otroci, I. realec, II. realec, učenka VII. razreda in gojenka učiteljskega. Sprejeli bi kako primerno delo v trgovini, v gospodinjstvu ali kako lažje kmetško delo. Otroci so pošteni. Več se izve pri upravnistvu tega lista.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moj iskreno ljubljn soprog, gospod

Karol Lipovšek

slikarski mojster in posestnik

danes v četrtek ob 4. uri popoldan, po dolgi zelo mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoč v starosti 71 let, mirno v Gospodu zaspel.

Pogreb predragega rajnega bo v soboto dne 15. avgusta ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti Krakovski nasip št. 4 na pokopališču k sv. Križu. Sv. maše se bodo brale v več cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1914.

Jerica Lipovšek roj. Knofler

2520

soproga.

Blizu

2522

400

eksofičnih
živali!

Eksotični živalski park

Charlesovega velikanskega podjetja.

Lastnik: Karol Krone.

Stalno bivališče

Berolin, Bornholmerstrasse 73.

LJUBLJANA, LATTERMANNOV DREVORED

Odprto vsak dan od 9. do 7. ure.

30 krasnih
berberskih
levov

15 bengalskih
in sibirskih
tigrov

Pristni šabrak. tapiri

Amerikanski bisoni, indijski bivoli, jaki, cebroidi, antilope, lame, čete smešnih opic, rujavi in medvedi z ovratnikom.

Vsak dan ob 11½ uri:

:-:-: Krmljenje zveri.

Vstopnina za vse prizore 60 vinarjev.

Otroci pod 14 leti in vojak
nižje od narednika 30 vin.

Marguerita
prva in edina na potovanju
se nahajajoča
žirafa.

Prvi afriški
dvonosorog
(rinoceros)
na potovanju.

Nora
prvi potujoči
povodnji konj.

— Cele črede kamel in slonov. —

Kenguruji, zelo redke gorske cebre, krasni belobradi gnu, guinaki. Črede severnih medvedov in morskih levov v velikanskih vodnih bazenih na vozovih.

Ob 4. uri pop. Med drugim: Velikanska levja skupina, ki jo predvaja dompteur Arenzo. Ob 6. uri zv.

Ravnatelj KRONE-ja izredno komični dresirani severni medvedje. Gospe ravnateljice KRONE čudoviti morski levi.